

СТАНОВИЩЕ

От доктор Елена Борисова Тарашева, доцент в Нов български университет в направление 2.1. Филология (Анализ на дискурса: Медии), назначена за член на научното жури със заповед на ректора на НБУ № 3-РК-195/28.04.2023 относно придобиване на научна степен Доктор на науките по професионално направление 2.1. Филология от кандидата доктор Дияна Димитрова Янкова, професор в Нов български университет,

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

В научната разработка се изследва проблема за мултикултурализма с оглед на българските имигранти в Канада. Предвид мащабността на миграционните явления в последно време, особено в структурата на българското общество, явлението е изключително актуално и заслужава подробно изследване и представяне пред научната, а също и пред широката общественост. Един от проблемите на науката е фактът, че тя обитава своя кула от слонова кост и рядко представя свои разработки, които биха могли да подпомогнат разрешаването на обществено-значими проблеми. Настоящата работа предлага важни изводи за поне три сфери:

На първо място, проследява целите на имиграцията към Канада, както и устройството на местните общности. Знанието за тези факти предлага добри възможности за връзка с българските общности в Канада, за подпомагане на свързаността им с родината и не на последно място – за отпадане на страховете на имигрантите от следене и зловредни влияния върху живота им от страна на български организации. Свидетелство за непознаването на тези фактори са доста несполучливите опити за работа с имигрантските общности от страна на редица държавни органи в последно време.

На второ място, анализът на структурата и състава на преводната литература от Канада може да подпомогне процесите на литературното общуване между двете страни, както и да подобри работата на книгоиздателите. Разпространението на преводна литература е сериозна дейност и оказва влияние върху формирането на личността в страната и чужбина, поради което е важно то да става на основата на научни анализи, а не на прости комерсиални фактори. Особено важно е това за канадските автори, за които може да се каже, че ако Америка говореше испански, влиянието на нейната литература щеше да е значително по-добре оценено.

На трето място, изследването на познанията за Канада на студентите е отличен анализ на потребностите за културологични университетски курсове. Съзнанието за това, че изучаването на различни езици обогатява учещите и същевременно е невъзможно без познания за действителността, където се говорят, трябва да води до по-широка рамка на чуждоезиковото обучение, водена именно от налично и липсващо знание у учещите, съществуващо и отсъстващо любопитство към отделни аспекти.

Изследването на читателската аудитория на български вестник в Канада ясно повдига въпроса за кого се създават журналистическите материали, какви послания могат да се отправят към читателите и каква роля може да изпълни такова издание за обединяване на българската общност. С това започва изграждането на медийната грамотност. Настоящата разработка доказва, че медиите хвърлят светлина върху много аспекти от живота на техните аудитории.

Превключването от един езиков код на друг дава сведения за съответствията и разнобоя между понятията и начина на изразяване в двете култури в контакт. То дава изключително ценни данни за когнитивната база на двата езика и за начина, по който билингвите ползват данни от двата езика, за да отправят своите послания. Една класификация на причините, по които се ползват заемки от единия език в другия разкрива концептуалната база от термини, дискурсивната организация и езиковите средства за пресъздаване на действителността на двата езика. Такова описание би било отлична философска база за антропологични съпоставки, учебнически презентации и обучителни ресурси за кандидати да влязат в пряка комуникация помежду си.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Кандидатката си поставя за цел да извърши интердисциплинарно изследване на български имигранти в Канада от първо поколение. Социокултурният анализ включва привличащи и отблъскващи фактори за имиграция, ниво и начин на включване в местното общество, организация на общуването в местните етнически групи, местни институции - основно вестник – които опосредстват общуването. Социолингвистичните данни идват от интервюта, които освен данни за социалните фактори, са анализирани и за езикови елементи, като включването на думи от другия език в речта на изследвания, които дават сведения за сходност и различия в концептуалната база и начина на общуване на двата езика.

Представеният модел на анализ включва много и различни видове анализ, които черпят данни от различни източници. Включват се аналитични механизми от няколко дисциплини. Понякога е трудно да се осъзнаят връзките между така различни области като познания за Канада у студенти, миграционни вълни и книгоиздаване. Кандидатката обаче поддържа научния наратив чрез междинни обобщения, които не позволяват на читателя да загуби генералната цел.

Изследването на български имигранти в Канада е пределно широка и мащабна цел. Предвид неизследвания характер на теоретичната област, вероятно изпробването на различни области с характерната им методология е логичен подход. Събирането на повече материал е по-благоприятно за начални изследвания, за разлика от по-ограничено и задълбочено изследване в една област, макар това да разпилява читателя. Преследването на една толкова абстрактна цел също не концентрира усилията за преценка дали и доколко е постигната целта.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Изследването показва умения за екстензивен литературен преглед на различни области: от психология, до обществено устройство. Организираните и проведени са и различни видове анкети с респонденти. Особено впечатляващ е корпусът от полу-структурирани интервюта с имигранти, както и изключително умелите качествени анализи на данните. Количествените анализи дават основа за задълбочен анализ на явленията, а качествено поетапно обобщаване на данните води до убедителни заключения.

Части от работата са извършени в рамките на по-мощабни изследвания, с методика, съгласувана с голям изследователски екип. Това демонстрира умения за екипно изследване и работа с други учени, като същевременно се следят и собствени научни интереси.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.¹

Представеният труд е основополагащ в областта на изследването на български имигрантски общности в Канада. Цитирани са редица изследвания на други общности, в други страни, има частични изследвания на определени аспекти от живота на имигрантските общности, но цялостно и всеобхватно изследване до този момент не съществува.

Приносно е изследването на усещането за идентичност в рамките на чуждо общество. Качественият и количественият анализ на интервютата представлява един ценен корпус, който може да помогне за изследване на различни аспекти от интегративните процеси. От друга страна, чисто лингвистичният анализ може да доведе до интересни данни за двата езика, които могат да се ползват в рамките на езиковото обучение.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

От списъка с публикации по темата установявам една книга, 2 глави в книги, съставителство на 3 сборника, 14 статии в наши и чужди списания. Всички сборници и книги са били рецензирани в различни издания.

Базата данни Скопус отчита 2 глави от книги и една статия в реферирани издания с висок импакт фактор. Научната статия е цитирана два пъти в престижни издания, а главата от книга – веднъж.

С това е надхвърлен изискуемият обем публикации за присъждане на научната степен Доктор на науките.

6. Мнения, препоръки и бележки.

Предвид високата научна степен, за която се кандидатства, работата представя много и различни изследвания по тема от интерес за кандидатката в продължение на дълги години. Демонстрират се умения за събиране и обработка на корпус, за анкетиране, за обобщаване и верификация на количествени и качествени данни. Всички тези умения черпят методология от различни сфери на лингвистиката, критичния анализ, психологията, историята и други свързани дисциплини. За мен съчетаването на толкова и различни методики води до ограничени резултати във всяка една от областите. По-интересно би било да се експлоатира до изчерпване една област – например, качественият анализ на интервютата, или класификацията на езиковия материал по един показател. Разбира се, изборът на кандидатката е бил да се представи панорамна снимка на изследванията по въпроса, вместо да се задълбае в една област и методика.

¹ Отнася се за научната степен „доктор на науките“.

Образец за структура на становище на научен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ в НБУ

Приложение 5 към Наредба за развитието на академичния състав на НБУ

7. Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Тъй като отчитам изпълнение на изискванията за присъждане на научната степен Доктор на науките, както и високо качество на научния труд, представен от кандидатката, предлагам присъждане на научната степен Доктор на науките на кандидатката Дияна Янкова.

Дата 1.06.2023

Подпис.....

Елена Борисова Тарашева